

մի և նոյն ժամանակ ինձ իր սեփական ձեռքով գրած մի նամակ տուեց սուլթանին յանձնելու, որի մէջ յոյս է յայտնված, որ նորի մեծութիւնը սուլթանը, յարգելով որպէս ես սեփական նոյնպէս և ընդհանուր եւրօպական շահերը կը բարեհաճէ խաղաղութեան բարօրութեան մէջ գտնել ձեր երկիրը, և անշուշտ կը ցանկանայ նրան երջանիկ ապագայ մէջ տեսնել:

տից, որին Բ. Դուռը կը նշանակէ մեծ պետութիւնների համաձայնութեամբ նոյն իսձեր արիւնակից եղայրներից, դուք ուրիշ ոչ մի թիւրքական իշխանութիւն չէք տեսնի Դուք ոչինչ երկիրը չունեք թիւրքաց զօրքերից: Ձեր երկիրը պաշտպանված է նրանցից դաշնագրով, և Բ. Դուռը ամենեւին դիտառութիւն շունէ որ և է առիթից օգուտ քաղել և խանգարել ձեր հանգստութիւնը: Բ. Դուռը մինչև անգամ չէ էլ շտապում Բարկանները գրաւելու: Բ. Դուռը իրաւոնք ունի մշտական պահապան զօրքեր պահելու ձեր երկրում, բայց այժմ նա բնաւ հարկաւորութիւն չէ տեսնում օգուտ քաղել իր այդ իրաւոնքից, և ես հաստատ համոզված եմ, որ ձեր վարմոնքը մեծ ազգեցութիւն կունենայ այս հարցի վճռական երթի վրա:

Քաղաքաններում պահապան զօրք ունենալու անհրաժեշտութիւնը ծագել է օտար պետու-

թիւնների անհաւաստիութենից, որովհետև
նրանք ըստ գիտելին թէ վերջին պատերազմից
յետոյ ինչ վիճակի մէջ կարող է լինել բաշ-
կանեան թերակղզու բարեկարգութիւնը. բայց
այդ անհրաժեշտութիւնը ինքն իրան կը փա-
ռասվի, երբ կոչնչանան այն զուր վտանգները
որոնք օտար պետութիւնների կարծիքով ծան-
րանում են. Բալկանների ապագայ բարեկար-
գութեան վրա. այն միտքը թէ ինչ պատե-
րազմական արժանաւորութիւն ունէ պահա-
պան զօրքը, այլ ևս ոչոքից չէ պաշտպան-
վում. ուրեմն ձեզնից է կախված այսուհետեւ,
որ պահապան զօրքի գոյութիւնը անօդուտ
համարվի ինչպէս պատերազմական մտքով
նոյնպէս և քաղաքական մտքով: Եռ ձեզ այս
քանա միայն կատեմ խաղաղ ու հանգիստ մը-
սացէք, դուք առիթ մի տաք, որ ձեր երկ-
ուում անհրաժեշտ համարվի թիւրքաց զօրքեր
պահէլ:

«Բարձրագոյն Դուռը ձեզ մօտ չի ուղար-
ի իր կանօնաւոր ոյժերը, իսկ ինչ կը վերա-
ների՝ բաշխ-բուզուկների ասպատակութեանը,
դրա համար ձեզ տրված է զէնք. և այդ
էնքը նրա համար է ձեզ տրված, որպէս զի
ուուք նրանով զանազան չարամիտներից պաշտ-
կանէք ձեր տները, ձեր կանանցը, ձեր երե-
սաներին, և վերջապէս որպէս զի ձեր երկ-
ուում այլ ևս չը կրկնվեն այն ոճրագործու-
թիւնները, որոնցից նա այսքան երկար դա-
երէ ի վեր հալ ու մաշ է եղել:

Յարութեանց ձեր դրութիւնը հաստատ
նողի, հաստատ հիմնագների վրա է: Օգուտ
քաղեցէք այդ դրութեան բարօրութիւննե-
ով առանց որ և է վասնգի, առանց որ և
երկիւղի. շնորհակալ եղէք դրա համար
տեղադրին, շնորհակալ եղէք ուսուաց ժո-
վագին, և անջինջ պահեցէք մշաապէս ձեր
բառում երախտագիտութեան քաղցր զգաց-
նուքը դէպի Թագաւորը—դէպի ձեր Ազա-
ւարարը:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Երլինում գերմանական սլարլամենտը երկող անգամ վիճաբանութեան առարկաց ոձրեց մաքսային ցուցակի նախագիծը. վիճանութիւնը շարունակվեցաւ միայն նագծի մի քանի կէտերի մանրամասնութիւնն ի վերաբերութեամբ. այդ կէտերից միսօր փոփոխութեան ենթարկվեցան. վերակէս ժողովով վճռեց, որ այդ մասին պէտք ի երկրորդ նիստ ունենալ. մի և նոյն օրը ովզ վճռեց ժամանակաւորապէս ընդուն մի քանի առաջարկութիւններ, որ իշխան մարկ դիտաւորութիւն ունի ներկայացնելովին:

Ենք սաստիկ Հետաքրքրութեամբ ենք
դում այն սահմանադրական ինքնավարու-
մն բնագիրը, որով իշխան Բիսմարկը կա-
ռւմ է բախտաւորացնել Եզրաս-Լօտարին-
ին: Բնագրի զլխաւոր միտքն այն է, որ
սա-Լօտարինգեան, գերմանական կայսրու-
մն ամբողջութեան մասը կազմելով, պէտք
նբաժան մնայ կայսրութենից, ունենալով
սինպիսի ինքնավարութիւն, որը համա-
ռասխան էնի նրա ազգային պարտակա-
թիւններին: Ելքաս-Լօտարինգիայի ներս
կառավարութիւնը բաղկացած կը լի-
ի կուսակալից, որը իր իշխանութեամբ
երկայացնի կայսրի անձնաւորութիւնը, մի
ական խորհրդարանից, որի գրեթէ բոլոր
ամներն ել կը նշանակվեն կայսրից, մի
աստրութենից՝ բաղկացած պետական քար-
զարներից և մի ընտրվող ժողովից, որի
ամները կը նշանակվեն ուրիշ ընտրված խուժ-
ոց. բայց այս այնտեղ թշոյլ է տրված
նալ նահանգական և քաղաքական խոր-
արաններ:

յս սահմասաղբական մեքենան, որ այս
քիչ է համապատասխանում գերմանական
պետութիւնների քաղաքական կազմա-
ութեանը, և որը կարծես թէ վասառում
շրմանիայի մի քանի պետական անձինքը
դիտարութիւններին, ազատամիտ մա-
ս կարծիքով ազագայ բարի կարգութեան
ակայ նշան է համարվում: Ելզաս-Լոտա-
հան իր ներկայ դրութեամբ նախանձելի
արձել իր հարեան պետութիւններից
, այն է Մէկլէնբուրգին. ուրեմն այսու-
և Ելզաս-Լոտարինդիան մի ֆէղէրական
ութիւն է դառնում, և գերմանական
անուր կայսրութեան անդամ, որի հա-
նա մի և նոյն նշանակութիւնն ունի
որ Վիւրաէմբէրգը, և Բադէնի մեջ ոռո-

իւնը: Զլ նայելով որ նոր ինքնավարուա ստայած երկիրը բոլորովին հաւասար ունքներ է վայելում ինչպէս և կայսրուա միւս բոլոր ֆէդէրական փոքրիկ պետիւնները, այնու ամենայնիւ Ալգաս-Լօն նզիան միայն շատ ուշ կարող է կատա ազգեցութիւն ունենալ կայսրութեան անուր հարցերի վրա: Խնչպէս ասացինք Լօտարինզիայի ինքնավարութեան հարշոված վերջացրած պէտք է համարել, տեսնենք թէ այդ երկու նահանգի վրա պատորութիւն կը գործէ այդ վճիռը: անի լրագիրներ կարծում են, որ այդ շատ անբաւականութիւններ կը յարու է Ելզաս-Լօտարինզիայի մէջ, որովհետեւ բազիրների կարծիքով այդ երկու նախները ինքնավարութենից էլ շատ աւետօնութիւններ էին պահանջում: Պամէնստը իր երկրորդ նիստում ընդունաբային ցուցակի այն յօդուածները ու անձնաված չէին անցեալ անդամիայ մաս լովին: Դա այս առ առ պատճեն է անձնաված չամանակի մի

բացի այդ երկաթի թանգայնելով, շատ ը
րիշ արհեստներ կան, որոնք անմիջական կ
ունեն երկաթագործութեան հետ, և որ
երկաթի թանգութեան պատճառով շատ ա
վասներ կը կրեմ:

Սալօնիկից գրում են «Presse» լրագրին,
Պրիլես, Վ.օդէն, Կարաչէվ, Գէվդէլի և
քանի ուրիշ զիւղերի մօա 50-100 մարդ
բաղկացած խումբեր են երեսում։ այդ խու-
բերը արդէն մի քանի ճակաամարտ են ո-
նեցել թիւրքաց զօրքերի և բաշի-բուլուկն-
րի հետ։ Երջող խումբերը այնքան բազմ-
թիւ են, որ դրանց անկարելի է աւազակնե-
խումբ անուանել, և այդպէս էլ է, դա
ծանր ապստամբութիւն է, որի հետևանք
ով զիտէ թէ որքան աղետալի կը լինի Թիւ-
քիայի համար։ Ապստամբների մեծ մա-
յրկած է Զումում, Կարատօլում, Կօշանիկո-
Մայշշում և Մօրիխօվեան լոռներում։ Ապ-
տամբների մէջ կարելի է տեսնել բօլգարնե-
յոյներ և սերբիացիներ. նրանց իւրաքանչի-
բանակը բաղկացած է 800-1000 մարդու-
նրանց զիխաւոր առաջնորդներն են Կօնստա-
տին Քահանայ, Մտավրօ՛ Մտէֆան, Վասիլ-
իլիս։ Կիւստէնդիլ և Սամակօվ նրանց զիխա-
ւոր կենտրօնատեղ են համարվում։ ապ-
տամբները բոլորն էլ զինուած են Մարտի-
հրացաններով, և բացի այդ նրանցից իւրա-
քանչիւրը ունի մի-մի դաշոյն և մի մի զա-
տարձանակներ. իւրաքանչիւր բատալիօն ու-
մի յունական. և մի բօլգարական դրոշակ։ Ա-
սում են, որ ապստամբութեան զիխաւոր
օխրիդեան Նաթանաէլ եպիսկոպոսն է։ Ա-
պստամբութեան պատճառով թիւրքաց կա-

ւավարութիւնը մահմետական ազգաբնակութիւններին մարտիստան հրացաններ է բախանել: Արդէն ապսամբները Խատիսի վկանելում Դամեանօվո անուանված մի գիրքը եղին. այդ գիր զի բնակիչները նշանաւուին իրանց աւազակութիւններով ու ասպառակութիւններով:

Ի՞օփրիեօլից ստացված լուրերը հաղորդում են այն հալածանքների ու գաղանաբանուց վարմունքների մասին, որ վերջին ժամանակներու թիւրքերը գործեցին քրիստոնեանների վեհականութիւնում: Խոզուքի թէմի կուչեվիշտ զիւղուակերցի մի քանի ալբաններ վեց քրիստոնեանները կողապտելուց յետոյ, նրանց մասամբ տրտեցին: Զոհերի ազգականները նոյն գիւղի բոլոր բնակիչների հետ միասին, տօպրակերը լքնելով զոհերի զիւների, ձեռքերի կանջների և ուրիշ մասերի կտորներով, զիւղին Խոզուքի մուտէսարիֆին, արդարադատութիւն պահանջելու, սակայն մուտէսարիֆը միայն չաշխատեց պատժել յանցաւորներին և հրամայեց զավթիաններով դուրս անելու ողբող ամբոխին: Վենեցիանի կոչված զիւղի մօտ երկաթուղու բեռ վերցնելու տախակամածի վրա դրված են երկու կտրտարիստների դիակներ, որոնք գտնվել երկաթուղու գծերի վրա: Խամօվից զիւղուականի 8 տարեկան Զախարիա անունով աղջիկ միայն իւրք պահապանից բռնաբարվելու պատճառով, իսեզչ երեխան նոյն րոպէին հոգին հանդեց: Կ. Պոլսից ուղերովվելով հասալոնիկ թիւրքաց «Խուդավիճնդ Խջիար» առնով վրէգատը, նա իր հետ բերեց 2,400 սորդուց բաղկացած երեք հետեւակ զօրքերի բատալիօններ, 100 ձիեր և բազմաթիւ այլ պատերազմական մթերք: Յիշալ բատալիօններից երկուար շտապով ուղեանցան դէպի Միտրովից, որի մասին լուր տարածվել, թէ իսուե ալուտեր անսառութեան առաջական ազգաբնակութիւնների մասին մարտիստան հրացաններ է բախանել: Արդէն ապսամբները Խատիսի վկանելում Դամեանօվո անուանված մի գիրքը եղին. այդ գիր զի բնակիչները նշանաւուին իրանց աւազակութիւններով ու ասպառակութիւններով:

Էին ապստամբների զլխաւոր ոյժերը. բայց
Սալօնիկի թղթակիցը կասկած է յայտնում,
որ այդպիսի փոքրաթիւ գորգերը դժուար թէ
կարողանան այսպիսի մի մեծ վտանգի առաջն
առնել:

Սալգավարտ, 28 ապրիլ

տարի է թողած իր ընտանիք և որդիկն թափառում է Պարսկաստանի խորթերումն մի կտոր հաց ճարելու։ Դորա սպանութեան պատճառն ինչպէս յայտնում են կրօնական վրէժինդրութիւն է։ Հանգուցցեալը դանվել է Մաշադ քաղաքում, որ պարսիկների սրբավայրն է։ Մոլեռանդները սպանել են Աւետիքին այն պատճառով, որ իր թէ նա մտնելով յիշեալ քաղաքը, իր ներկայութեամբ նրան պղծել է։

«ՄԵԱԿԻ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԻՑ

Ս. ՊԵՏԵՐՈՒՐԴԻ, 15 մայիսի: Պաշտօնապէս
Հարորդում են, որ Պէրլի մէջ 8, 9, 10, 11
և 12-ին մայիսի եղան հրդեհներ, և ինչպէս
կարծում են կրակը դիտմամբ էր զցած: Հըր-
դեհը կարողացան զսգել Այրվեցան 100 ըլ-

բնակված շէնքեր; Կալանաւորված են մի քանի կասկածաւոր անձինք: «Ը. Պետեր. Ենթած» լրագիրը հաղորդում է որ հօգարական իշխանը զիտաւորութիւն ունի ամուսնանապ իշխան Խուռական պօջի աղջկայ հետ: Լուսաւորութեան մինիստը իր շրջաբերականի մէջ դէպի ուսումնարանական շրջանների զիտաւորները, մայիսի 14-ին, ասում է. «Զարամիտ մարդկանց վնասակար ներգործութիւնը թերուու երիտասարդութեան վրա, շարունակում է և աւելանում, որով կասկած է ընկնում նոյն իոկ կրթութեան վրա, ստիպելով որունել չարիքի արմատը զիտութեան մէջ, այն ինչ այս թշուառութիւնների մէջ խսկական կը թութիւնը մեղաւոր չէ: Աչքի առջե ունելով, որ միայն դասախարակների բարոյական հեղինակութիւնը, դպրոցների կառավարիչների հսկողութիւնը իրանց յանձնված ուսում առնող երիտասարդութեան վրա, մասնաւանդ ձգտումը նրանց մէջ պահպանել և զարգացնել կրօնական և բարոյական ուղղութիւնը, կարող են պահպանել նոր սերունդը անարխիստների վարակող և վնասակար վարդապետութիւններից, հարկաւոր եմ համարում առանձին ուշադրութիւն դարձնել այն բանի վրա, որ վարժապետների և դաստիարակների պաշտօնների վրա նշանակվեն մարդիկ առանձին զգուշութեամբ, որովհետեւ երեխաներն ու պատանիները, փոխանակ պատահելու ընտանիքում ընդդիմազդութիւն իրանց վնասակար յափշտակութիւններին, շատ անգամ այլաեղ գտնում են պաշտպանութիւն վնասակար թէօրիաների, այնպէս որ դաստիարակներին մնում է ծնողների և հոգաբարձուների տեղը բռնել, ամրացնել իրանց յանձնած երիտասարդների սրտերում հաւատարմութեան զգացմունքը դէպի գահը և յարգանքը դէպի կրօնը:»

Հայակա-Հայուանելոց ԳԵՒՅՈՒ ԱՐԴՅՈՒՆԻ

